

Verksamhetsberättelse för SFKK år 2014

Innehåll

Föreningen	1
Årsmöte, medlemmar och styrelsemöten	1
Föreningens ekonomi	1
Medlemsblad	2
Hemsidan	2
Styrelsens strategiska mål	2
Möten och utbildning	3
Vårmetet/Nordiska mötet	3
Riksstämman	3
Nationellt arbete och kontakter	3
ST-verksamhet	4
Rekrytering av ST-läkare i klinisk kemi	5
Internationellt arbete och kontakter	5
NFKK	5
UEMS	5
EFLM	6
IFCC	7

Styrelsen för SFKK avger härmed verksamhetsberättelse för perioden 1 januari till 31 december 2014. Som man kan se var 2014 ett händelserikt år för Klinisk kemi och SFKK. Det är ett spännande, kontinuerligt utvecklingsarbete som genomförs inom vår specialitet för att hjälpa våra kliniska kolleger och medarbetare att ta hand om sina patienter på bästa sätt.

Föreningen

Årsmöte, medlemmar och styrelsemöten

Ordinarie årsmöte hölls i Göteborg den 18 september 2014 i samband med XXXIV Nordic Congress in Clinical Chemistry, Svenska Mässan, Göteborg. 14 medlemmar var närvarande. Föreningen hade vid verksamhetsårets slut 391 medlemmar. Under året har 12 nya medlemmar tillkommit medan 7 medlemmar har lämnat föreningen. Sju protokollförda styrelsemöten, varav fyra telefonmöten, har hållits under året.

Föreningens ekonomi

Föreningens ekonomi under 2014 har varit god, inkomsten från NFKK-mötet har bidragit till ett positivt resultat i år. Det är dock lite oroväckande att endast lite drygt hälften av de bokförda medlemmarna betalat medlemsavgift under 2014.

Årsredovisning har upprättats enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens råd.

Revision av föreningens ekonomi för 2014 genomförs av föreningens revisorer under maj månad 2015.

Medlemsavgifterna till våra internationella samarbetsorganisationer är de största utgiftsposterna under året.

Medlemsblad

Styrelsen har beslutat att inte ge ut något medlemsblad i pappersform, utan att kommunicera med medlemmarna via hemsidan och via e-post.

I Klinisk Biokemi i Nordens redaktionskommitté har Anders Larsson och Per Simonsson (i början av året) har varit de svenska representanterna. Utgivna nummer av tidskriften kan även läsas på www.nfkk.org/klinisk-biokemi-i-norden/arkiv

Hemsidan

Arbetet med att utveckla hemsidan ytterligare har fortgått under 2014. Eftersom föreningen inte längre ger ut någon tidskrift valdes i samband med årsmötet i september 2014 att omforma redaktörsrollen i styrelsen till kommunikationsansvarig. Kommunikationsansvarig har därefter ansvarat för hemsidan vilket i praktiken inneburit regelbundna uppdateringar med information på hemsidan beträffande nyheter inom området såsom annonsering av kurser, möten och utbildningar. Hemsidans struktur, mening och mål har också på ett mer övergripande plan varit föremål för diskussion i styrelsen under senare delen av 2014. Målsättningen är och har varit att göra hemsidan allt mer levande, nyttig och intressant med ökad användning bland föreningsmedlemmarna. Förutom information i området kurser, möten och utbildningar har också mer lättillgänglig information såsom med udda och ovanliga fallpresentationer. Besöksfrekvensen på hemsidan varierar grovt mellan ett fåtal till ca 50 unika besökare per dag. Vid användning av s.k. massmailfunktion med länk till hemsidan kan kortvarigt en påtagligt ökad frekvens besök noteras.

Styrelsens strategiska mål

Föreningens uppgift är att främja den Kliniska kemins utveckling i ett brett perspektiv. Prioriteringarna i styrelsearbetet har varit:

- kommunikation med medlemmarna via hemsidan och mail
- utbildningen av ST-läkare samt fortbildning av specialister (kurser och vårmöten)
- påverkan nationellt via rekommendationer, remissvar och skrivelser
- samverkan med övriga intresseorganisationer för att främja den kliniska kemien
- kontinuitet och långsiktighet i vårmötesarrangemangen

Möten och utbildning

Vårmetet/Nordiska mötet

Klinisk Kemi vid Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg stod värd för XXXIV Nordic Congress in Clinical Chemistry. SFKKs vice ordförande Ola Hammarsten var president för kongressen som hölls på Svenska Mässan i Göteborg. Kongressen samlade många deltagare från alla nordiska länder och företagsutställningen var stor. Det vetenskapliga programmet och en omfattande posterutställning visade att forskningen och framstegen inom Klinisk Kemi är mycket omfattande.

Under galamiddagen delades det ut priser till framgångsrika forskare och budkavlen till nästa möte, i Odense 2016, lämnades över.

Kongressen var i sin helhet mycket lyckad, även ekonomiskt, och SFKK fick del av överskottet så som brukligt är.

Riksstämman

Gunnar Nordin (EQUALIS) anordnade ett seminarium om GFR-estimering. SFKK deltog inte aktivt.

Nationellt arbete och kontakter

Reglering av utbildning och yrkestitel för "sjukhuskemister"

SFKK har varit delaktigt i SSKFs (Svenska Sjukhuskemistförbundet) projekt för att omvärdera roll- och kunskapsprofil för vetenskapligt orienterade sjukhuskemister - biologer/kemister/civilingenjörer - med syftet att motsvara framtida kunskapskrav och yrkesroll i en teamorienterad laboratorieorganisation för väl fungerande samverkan mellan alla inblandade yrkeskategorier.

Ebolautbrottet

Ordföranden deltog på ett expertgruppsmöte angående kliniskt kemiska analyser av prover från patienter med misstänkt ebolainfektion. Expertgruppsmötets slutsatser publicerades av Folkhälsomyndigheten i början på 2015.

NPU

Fram till 2013 hade Equalis ett nationellt ansvar (National release center) för förvaltningen av internationella NPU-terminologin i Sverige. På grund av oklarheter kring finansiering och mandat upphörde sedan EQUALIS med detta. Sedan dess har Socialstyrelsen utrett frågan, och SFKK har via olika kanaler påtalat vikten med att frågan löses.

I början på 2015 slöt regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) en översiktlig överenskommelse om kunskapsstöd och uppföljning inom hälso- och

sjukvården 2015, och NPU-frågans detaljer väntas under 2015 få en långsiktig lösning.

Aktiviteter riktade mot allmänheten:

De senaste åren pågår aktiviteter i flera landsting och regioner i landet att göra patientjournalen inklusive laboratorieresultat tillgängliga direkt för patienten i form av s.k. e-Journal via internet. Detta leder till en snabbt ökande tillgång för patienter direkt till sina laboratorieresultat, något som i grunden leder till mer välinformerade patienter men där det också kan finnas risk för lekmannens feltolkning. En välanvänd källa till hälso- och sjukvårdsinformation på internet i Sverige är idag www.1177.se (Vårdguiden) där också viss information beträffande laboratorieanalyser finns. I dagsläget finns dock endast ett mindre antal artiklar dedikerade till laboratorieanalyser. Styrelsen har under 2014 sökt kontakt med representanter för 1177 i syfte att diskutera om och i sådant fall hur ytterligare information till lekmän om vanliga laboratorieanalyser skulle kunna publiceras på internet med hjälp från SFKK.

HbA1c- diabetesdiagnos

SFKK var med och rekommenderade att använda HbA1c som komplement i diabetesdiagnostiken fr o m 1 januari 2014. Ordförande var medförfattare till en läkartidningsartikel om detta.

Kvalitetsmål diabetes

SFKK deltog 2008 i en konsensusgrupp tillsammans med EQUALIS, diabetesläkarnas förening, diabetesköterskornas förening m fl, som arbetade fram kvalitetsmål för glukosmätningar. Denna gruppering har under 2014 påbörjat arbetet igen för att uppdatera kvalitetsmålen.

Scand J Clin Lab Invest

Johan Hultdin har slutat som svensk fackredaktör och ersatts av Torbjörn Nilsson.

ST-verksamhet

Nya ST-föreskrifter

SFKK arbetade under 2014 med professionens underlag till nya föreskrifter för ST och behandlade Socialstyrelsens remisser i ämnet.

Socialstyrelsen beslutade på tisdagen den 17 februari 2015 om nya föreskrifter för läkarnas specialiseringstjänstgöring (ST). Författningen träder i kraft den 1 maj 2015. Från det datumet blir det möjligt att söka specialistbevis enligt den nya specialitetsstrukturen. Klinisk kemi förblir en basspecialitet och en av fyra laboriemedicinska specialiteter. Det är viktigt att sätta sig in i alla intyg (bilagorna) så att relevanta moment och föreskrivna utbildningsaktiviteter i det individuella utbildningsprogrammet under ST styrks genom korrekt dokumentation.

För läkare som fått sin legitimation före 1 maj 2015 kommer det under sju år (fram till 31 april 2022) även att gå att söka specialistbevis enligt nu gällande forskrifter (SOSFS 2008:17).

Klinisk kemi förblir en basspecialitet och är en av fyra laboratoriemedicinska specialiteter. De övriga laboratoriemedicinska specialiteterna är: klinisk immunologi och transfusionsmedicin, klinisk mikrobiologi och klinisk patologi.

Rekrytering av ST-läkare i klinisk kemi

Vid 2014 års slut fanns det i landet ca 30 ST-läkare i klinisk kemi.

Internationellt arbete och kontakter

NFKK

Den nordiska föreningen är en paraplyorganisation för de nationella organisationerna i Norden. Per Bjellerup och Mattias Aldrimer har suttit i NFKKs styrelse under 2014. Det har hållits två styrelsemöten; ett i februari i Oslo och ett i Reykjavik i oktober. NFKKs arbete presenteras på <http://nfkk.org/>

UEMS

European Union of Medical Specialists är en professionell organisation för läkare vars främsta uppgift är utbildningsfrågor.

Inom sektionen för Laboratory Medicine/ Medical Biopathology ryms följande laboratoriespecialiteter; en generell laboratorie medicinsk specialitet, hematologi och transfusionsmedicin, klinisk kemi, immunologi och genetik.

Varje laboratoriespecialitet samlas i en egen division och diskuterar specialitetsberoende frågeställningar.

Vår sektion innehåller delegater från 21 olika länder och våra nationella lagar och specialitetsdefinitioner skiljer sig åt vilket är en utmaning i våra harmoniseringsförsök.

Genomförandet av den tredje gemensamma UEMS-EFLM laboratoriekongressen: "Laboratory Medicine at the Clinical Interface" in Liverpool, 7-10 oktober 2014. Mer information om kongressen finns på följande länk: <http://www.eurolabfocus2014.org>.

Nu pågår förberedelser för den 4:e gemensamma kongressen i Warsawa 2016 (<http://www.uems-slm.org/uems/index.?id=77>).

Ansökan för den 5:e gemensamma UEMS-EFLM kongressen har precis kommit ut (<http://www.uems-slm.org/uems/index.php?id=83>).

Lena Norlund är "President of the Section", och mer information om sektionen finns här: <http://www.uems-slm.org/uems/index.php/>

EFLM

EFLM Science Committee

The European Federation of Clinical Chemistry and Laboratory Medicine (EFLM) har en vetenskaplig kommitté i syfte att gynna forskning som förbättrar den kliniska användningen av laboratorieundersökningar. Elvar Theodorsson har varit dess ordförande under 2014 - det första året av en förordnandeperiod på två år.

Den vetenskapliga kommittén har följande arbetsgrupper: Biological Variation, Cardiac Markers, Guidelines, Harmonisation of Total Testing Process, Patient Focused Laboratory Medicine, Personalized Laboratory Medicine, Postanalytical Phase, Preanalytical Phase och Test Evaluation förutom flera sk Task and Finish groups.

Totalt har nio vetenskapliga studier publicerats under år 2014 som resultat av arbetet av grupper inom den vetenskapliga kommittén. Verksamma inom den har också deltagit i många utbildningsaktiviteter, inte minst de webinarier som EFLM håller regelbundet.

EFLM WG-PRE 2014 och Nordisk preanalysgrupp

De pre- och postanalytiska stegen bidrar till de största felkällorna i samband med laboratorieanalyser. Av den anledningen bildades 2012 en arbetsgrupp (working group – preanalytical phase, WG-PRE) inom EFLM. Kjell Grankvist har varit Sveriges representat från start.

Under 2014 har arbetsgruppen genomfört en observationsstudie om hur venös provtagning i praktiken utförs bland EFLMs 40 medlemsorganisationer. Annat som avhandlats är enhetliga regler för färgmärkning av rörproppar och fasta.

Huvudaktivitet under 2014 har annars varit att organisera den tredje EFLM-BD-konferensen om den preanalytiska fasen i Porto i mars 2015 - se kongressens hemsida <http://www.preanalytical-phase.org/> . Nästa kongress planeras våren 2017 i Amsterdam.

Från kongressen i Porto noterades en febril preanalysaktivitet bland ca hälften av EFLMs medlemsorganisationer. En gemensam Nordisk preanalysgrupp bildades officiellt av NFKK hösten 2014. Den Nordiska arbetsgruppen avser närmast avhandla eventuell Nordisk EQA för den preanalytiska fasen, enhetliga regler för fastande samt organisera en preanalytisk session vid den XXXV:e Nordiska kongressen för Klinisk Kemi, i Odense 2016.

EFLM Working Group on Accreditation and ISO/CEN Standards

Maria Lohmander blev corresponding member under 2013.

Arbetsgruppen för Ackreditering och Standardisering fokuserar på aktiviteter inom ISO TC212 och CEN TC140, den globala resp. europeiska kommittén för standardisering inom Laboratoriemedicin. Detta rör standarder för kvalitetledning, riskhantering, patientnära analyserande, mätosäkerhet, preanalys m.m. Arbetsgruppen arbetar också med olika Guidelines relaterade till dessa områden, samt med frågeställningar rörande det flexibla omfånget i ackrediteringen och referensvärden. Arbetsgruppen deltar i "Health care Committee" hos EA (European cooperation on Accreditation).

EFLM Working Group on IVD Directive

Maria Lohmander blev corresponding member under 2013.

Arbetsgruppen för IVD arbetar med att påverka den nya versionen av IVD-direktivet. Fokuserar på "in house"-metoder, information från tillverkare till användare och spårbarhet. EDMA (European Diagnostics Manufacturers Association) har representanter i denna arbetsgrupp.

EFLMs working group: Congresses and Postgraduate Education

Lena Norlund sitter med en tredje omgång 2013-2015.

Denna arbetsgrupp ska stödja och förbättra forskning och utbildning inom Laboratoriemedicin. Både i form av kongresser, seminarier och andra möten. Gruppen träffas i samband med större kongresser, men mycket av arbetet sker via mail. En stor uppgift är den gemensamma kongressen med UEMS samt förberedelser för den femte gemensamma kongressen.

IFCC

WG-CDT

Anders Helander är medlem i arbetsgruppen för CDT-standardisering. Gruppen arbetar både med att definiera referensmetodik för CDT och ta fram ett lämpligt referensmaterial.

WG-CSF

Kaj Blennow är ordförande och H. Zetterberg, U. Andreasson, E. Portelius är svenska medlemmar i arbetsgruppen som ska ta fram ett referensmaterial för cerebrospinalvätska (CSV). Insamling av cerebrospinalvätska till referensmaterialet pågår. För ett CSV referensmaterial räknar man med att man behöver 5-10 liter CSV som helst skall vara så likt normal CSV som möjligt. Man har därför valt att samla CSV från patienter med lågtryckshydrocefalus. Bedömningen är att det är det material som är mest likt normal CSV.

C-NPU

Urban Forsum, är medlem i C-NPU. Denna kommitté för Nomenclature, Properties and Units arbetar bland annat med att överföra NPU-databasen till IFCC.

WG-commutability

Sverige representeras i denna arbetsgrupp av Patrik Lindstedt (Mercodia, Uppsala) och Göran Nilsson (Nilsson Measurement Quality, Uppsala).

Den 8 maj 2015

.....
Mattias Aldrimer, ordförande

.....
Peter Ridefelt, sekreterare

.....
Ola Hammarsten, vice ordförande
och vetenskaplig sekreterare

.....
Inga Zelvyté, skattmästare

.....
Ivar Tjernberg, kommunikationsansvarig och
ledamot

.....
Mats Ohlson, ledamot

.....
Helene Bergström, ledamot

.....
Christian Löwbeer, nationell ST-studierektor

.....
Niklas Bark, suppleant

.....
Maria Berggren Söderlund, suppleant